

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

Tractatus I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

dilucidè quasi per epitomen, vno velut aspectu contemplandam proposuero. Totum orationis filum retexendo, manifestum faciemus artificium; illudque fiet euident, omnia vnico tantum, eoque firmissimo argumento fuisse superstructa. Itaque veritates solas, quarum rationes fusè exposui, meditabundus percurram; & euellam radicitus, vti spero, quas hactenus habui peruersas de rebus opinionones, vnicam ferè perturbationum omnium, quæ me vndique iactarunt, originem & fundamentum.

INTRODVCTIO.

- I. **D**Ate mihi hanc veniam, Auditores, vt mutata paululum dicendi ratione, non tam ad vos, vti fieri assolet, tota dirigatur oratio, quàm ad me ipsum. Sinite me mecum agere res meas, & cogitationibus meis meditabundum interesse. Omnia enim quæ circa me sunt, cum plena tumultibus esse audiam, egredi sanè domo meâ non ausim; ne perturbationibus, quibus totus, quantus est, mundus inuolui dicitur, incautus implicer, & abripiar. Domi itaque meâ me contineo, cogitationes omnes intra me retraho; visurus porrò an quietem, tranquillitatemque, quam solam verum gaudium esse scio, quamque foris inuenire non est vbi perturbantur omnia, intra mentis meæ terminos non detur reperire. Sanè Gaudium vult Seneca, cuique domi suæ nasci. Agite igitur; totamque cogitationum mearum seriem, attentâ vos mente sequimini: Quietem animi in hoc rerum tam perturbatarum labyrintho si reperero, filum habebitis, quo vos ex omnibus rerum vicissitudinibus facile extricabitis; quietemque animi, ad quam omnes suspirant, quamque consequuntur pauci, tandem dabitur obtinere. Hâc mihi per humanitatem vestram datâ veniâ, ad quietem me compono, & rationes meas mecum sic instituo.

*In animo
quærenda
est quies,
non verò
extra se.*

TRACTATUS I.

2. **N**E mo ferè vllus est qui non asserat, imo & conqueratur, orbem vniuersum plenum esse molestiis, difficultatibus plenum. Et quidem inducor facilè, vt id ita esse credam, tam multi cum sint, qui id affirmant viri omni exceptione maiores, & ve-

Tumultibus & molestiis plenus dicitur esse mundus.

rò

rò etiam rem experti. Verùm cum molestiarum tantarum originem examino, illud mihi obtrudunt illico, non aliam tot perturbationum esse causam, quàm quòd totus quantus est *Mundus in maligno positus sit*, idcirco omnia pessum ire, idcirco turbari omnia, nemini quietem dari. *Omnes que sua sunt querunt*, & sua dum quærunt, inueniunt aliena; nec inueniant modò, sed & rapiunt, iure an iniuriã nulla est curatio. Amici plerumque sunt aut ignoti, aut incerti; & hi etiam pauci; inuidi, calumniatores, contumeliosi, hostes, publici & manifesti. Vix quidquam ratione geritur, sed pro potentium lubentiã, aut potiùs libidine dominandi. Si quis vir frugi est, contemptui est; deprimatur, irridetur. Ut ad summa quæque fastigia eleueris, sufficit esse adulatorem insignem, mendacem, periurum, linguã proccacem, promptum manu, audere quidlibet, nihil timere, ne Deum quidem. Si verò corpus ipsi nostrum, animumque attendimus, Deus bone, quot vicissitudinibus implicamur miseri! Iam morbis iactamur, & quidem innumeris; iam utcumque valetudine fruimur; iam languoribus, doloribusque dissoluimur. Si homines quibus conuiuius attendamus; iam ab iis amamur, iam deserimur; iam prodimur, iam iuuamur; iam in cælum laudibus extollimur, iam in barathrum vsque detrudimur. Qu' d, quòd fortunã iactamur variã, rarò prosperã, semper ferè aduersã? Imò nec cælum ipsum satis cõstat sibi. iam sunt hyemes frigidissimæ, iam æstibus terra aduritur; iam constringuntur frigore membra, iam caloribus dissoluuntur; iam serena est aura, iam pluuia, iam dubia, nunquam eadem. Hinc fames, hinc frugum malignitas, hinc pestilentes auræ, hinc morbi innumeri, hinc denique intempestiuæ mortes. Quid vero iam bella commemorem tum domestica, tum publica. Strepunt litigantium clamoribus Iudicum subsellia; tremunt sub Martis furore Prouinciæ integræ; domi & foris omnia perturbantur. Et quis tot inter tumultus, tot inter gemitus & suspiria, tot inter clades & ruinas, quis inquam dabitur quiescendi modus? Quo pacto stabo ego, vbi circa me mouentur omnia?

*Verum tã-
tum omnia
est cuique
propria sci
licet phã-
tasia aut*

Hæc mihi passim homines obganniunt, & quidem magno supercilio. Verùm cum ea, quæ in animo intus meo aguntur, penitus inspicio, hominum diceris statui non tam facile credere posthac. Video enim mundum immerito accusari, neque molestiarum

lestiarum myriades esse, prout vulgus opinatur, sed tantum vnicam, quæ mihi omne negotium facessit. Ea verò in me ipso est, & quidem vitio meo: Vnica, inquam, quæ in me perperam dominatur phantasia dicam an peruersa opinio, eaque sola est turbatum omnium quæ in me concitantur origo, aut certe occasio. Commodum me id monuit Epictetus: *Homines turbantur non rebus, sed iis quas de rebus habent opinionibus.* Tota autem opinionis meæ peruersitas in hoc est posita, omnia quod velim fieri arbitrari meo. Hoc quod non fiat, idcirco displicent omnia; quæ verò displicent, turbant mentem, cum eueniunt. Hanc autem ipsissimam esse perturbationum originem, liquido mihi manifestum est: nam si hæc omnia quæ contingunt modo, mea directione euenirent, & imperio; etiam si longè deterior ratione tota volueretur rerum series, & funditus pessum irent omnia, totumque turbaretur orbis, viderem sane ego omnia, & summam eum animi mei voluptate aspicerem mundi turpas, quem seipsum non nisi voluntate meâ corrui. Placerent itaque tunc ea, quæ modo improbo; quod autem placeret, nunquam turbat: quod enim est, quod volo esse? Non igitur id diuendum est post hæc mihi, mundum vniuersum plenum esse doloribus, plenum difficultatibus, & molestiis, illud tantum in hominibus quod res est, hoc vnicum in mundo mihi molestum accidere, nihil in eo fieri arbitrari meo; nihil inquam agi, prout ego agendum iudico. En tota hominis perturbatio.

*opinosus
quod nihil
in orbe re-
ste agatur.*

*Hac corri-
genda, ut
quietus sis.*

*Et quidem
sola, ut in-
ci. es om-*

Epict. in
Enchi.
c. 10.

Fig. 4.
ind. 10.

4.

5.

5.

D d d

ipse

nia debere fieri prout sunt.

ipse meam tantummodò ad quietem debui componere, pacata mihi vt sint omnia. Ridiculum id sanè sit, si vectorum quispiam mari vectus, ventos omnes filere velit, vridas quiescere, non moueri rudentes, non inuerti vela, non remos agi, non transcurrere transtra epibatàs, non flecti gubernaculum, sed altum omnia tenere silentium, priusquam ad somnum se placidè componat; certe id vult quod obtinere non poterit; & si obtineat, id profusus fiet damno suo, non enim nauigabit vbi nullus est motus. Sanè dormire si velit, medios inter tumultus ventorum, & clafsiariorum sua procurantium, imò & aliorum ludentium & debacchantium in sanas voces, nullum superest remediũ, nisi phantasiũ modestè vt sopiat. Sopiet autem, si isthæc omnia ita prorsus fieri debere opinetur, neque cuiquam silentium imponendum esse nisi sibi, vt somnum capiat.

Hoc autem iudicare & velle, in manu vniuscuiusque est.

Ita profectò est. Quid ergò demens ego cogitationes meas toto vagari passim orbe patior, cur omnia ad mordeo, cur iudicium tero de singulis, meque cunctis intermiscéo? An componere ego volo, & emendare omnia extra me quæ sunt? Certè dum cuncta sollicitus compono, neminem perturbò magis quam me ipsum, nihil emendo, & solum me excrucio. Quid ergò agendum est mihi. Certè id quod præclare admonet Epictetus: *Nam postulo posthæc ea que sunt arbitrata meo fieri, sed vt sapiam, ita fieri queque volam vt sunt.* Aliorum enim voluntates inflectere, in manu mea non est; meam verò immutare, id sanè est. Si nihil haftenus factum est prout volebam, ego præstat sanè me velle posthæc, facta esse omnia prout vt sunt. Hoc autem velle, erit facilissimum, opinionem vnicam si correxero, iudicemque rectè cunctis fieri, quæcumque sunt. Hoc si euicero, quieta in animo meo eruat omnia, vteumque turbetur foris.

6.

Epict. Enchir. c. 13.

Ita enim vt velle in manu vniuscuiusque est.

TRACTATUS II.

Sic est inquis. Verum hic Rhodus, hic salus. Quo pacto enim omnia rectè agi, rectè mihi persuasero, qui vel oculis ipsis nihil non pessum ire perspicio? Naturam enim si specto, quanta in aère est sæpè inclementia? modò ventis, procellisque toto cælo decertatur, modò fulmina terram concutiunt, modò hyemes yltra quam par est frigida, modò æstates torridæ, modo fruges aut

7.

h b C

aut